

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ARADI ÉS CSANÁDI EGYESÜLTSÉG
Vasutak palotájában.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Rt. vezetője
Balogh István
Balogh István Rt. vezetője
Arad, 1920. november 10.

Helyben és vidéken
Egy évre 150 Lel.
Fél évre 75 Lel.
Egy negyed évre 37-50 Lel.
Egy hónapra 12-15 Lel.
Nyitási költségek
megállapítás alatt.

Arad, 1920.

Staubert József.

Szerda, november 10.

A lakásügyi panaszok.

Guru Mihálynak, az erdélyi lakáshivatalok kormánybiztosának az Aradi Közlöny munkatársai előtt tett nyilatkozatát lapunk más helyen közöljük. Guru kormánybiztos ma délután folytatta megbeszéléseit dr. Robu János polgármesterrel, Leacutia prefektusi titkárral, Chicia János lakáshivatali főnökkel és Vattán Aurél repatriáló hivatali főnökkel. Guru Mihály kormánybiztos a tárgyalások után elmondotta az újságíróknak, hogy mindazok, akik lakásügyekben visszaélést követtek el, vagy lakásuk felesleges részét nem jelentették be, legszigorubbán megbüntettetnek. Dr. Robu János polgármesternek adott felhatalmazást az ilyen eseteknek felkutatására és az illetők legszigorubb megbüntetésére. A kormánybiztosnál a mai napon sokan jelentkeztek panaszttevők, azonban a tárgyalásokra való tekintettel nem foglalkozhatott a privát felekkel. Kért azokat, akik ma jelentkeztek, hogy holnap délelőtt jöjjenek fel a lakáshivatalba, amikor is ügyeikkel foglalkozni fog. Azon panaszosok ügyét, akik holnap jelentkeznek, csak holnapután intézheti el. A kormánybiztos mindkét napon délelőtt, 11 órától fogad.

Az idegen internáltak sorsa.

BUCURESTI. A minisztertanács tegnapi ülésén foglalkozott a fogolytáborokban lévő idegen internáltak helyzetével és a következő határozatot hozta:
1. Mindazok, akik román nővel kötöttek házasságot és román állampolgárok kívánnak maradni, szabadlábra helyezendők, de a Sziguranta felügyelete alatt maradnak.
2. Azok, akik az új területek csatolása folytán váltak román állampolgárokká, azonnal szabadon bocsátandók és visszatérhetnek illetőségi helyükre, de bizonyos ideig ők is felügyelet alatt maradnak.
3. Az idegenek (németek, magyarok, oroszok, bolgárok, törökök), akiknek semmiféle okmányuk nincs, az országból azonnal eltávolítandók.

Jelentés Magyarországról.

PÁRIS. November 5. A Havasügynökség jelenti: Danielou, a trianoni békeszerződés előadója a francia kamarában, tegnap vissza tért budapesti küldetéséből, melyről nagy meglepetéssel nyilatkozott. Fontos okmányokat hozott magával, melyeket hamarosan közölni fog a külügyi bizottsággal. Fő benyomása az, hogy Franciaország ságnak kell a Duna vízi útján vezető szerepet venni. Rendkívül melegen nyilatkozott arról a fogadtatásról, melyben a magyar hatóságok részesítették.

Három polgármestere lesz Aradnak.

(Az új állásokra kéri a pályázatot.)

A városi tanács mai ülésén dr. Angel István helyettes polgármester beszámolt cluji (kolozsvári) utja eredményéről és bemutatta a belügyi államtitkárságtól kapott felhatalmazást, amelynek alapján a város a szervezeti szabályzatban foglalt új állásokra írt most ki a pályázatot. A helyettes polgármester ígéretet kapott, hogy a 15 napos pályázati határidő lejártáig a jóváhagyott szervezeti szabályzat megérkezik Aradra. Gyökeres útjára a szabályzatnak, hogy Aradon, ezenül egy polgármester, és két alpolgármester lesz. A polgármester külön ügyosztálytal reprezentálni fogja a várost és a fontosabb ügyeket intézi el. Az alpolgármesterek pedig a tulajdonképpeni adminisztrációt és a személyi ügyeket intézik. A polgármesteri ügyosztályon kívül öt ügyosztály lesz a városnál: jogi és közigazgatási, gazdasági és pénzügyi, népoktatási, és közművelődési, népjóléti és közegészségügyi, műszaki. A tanács elhatározta, hogy a következő állásokra írja ki a pályázatot: két alpolgármesteri, főjegyzői állásokra, a polgármes-

teri ügyosztályban egy másodfőjegyzői és közigazgatási, egy-egy kornoki állásra, a jogi és közigazgatási ügyosztályban egy másodfőjegyzői és közigazgatási fogalmazói állásra, a gazdasági és pénzügyi szakosztályban egy első aljegyzői, egy közigazgatási gyakornoki, egy gazdasági intézői és két növénykísérleti telepi főnöki állásra, a népoktatási és közművelődési ügyosztályban egy másodfőjegyzői állásra, a népjóléti és közegészségügyi ügyosztályban egy első osztályú aljegyzői állásra, a műszaki ügyosztályban egy műszaki tanácsnok, két műszaki tisztviselői és két műszaki segédtszaki állásra. Ezenkívül elhatározta a tanács, hogy új pályázatot hirdet az összes előjárásügyi állásoknak végleges betöltésére. Kimondta a tanács, hogy a tűzoltók számát a 15-ről 32-re emeli fel. Végül kimondta azt is, hogy kéri a pályázatot az árvászeki elnöki állásra, egy másodfőjegyzői és egy fordítói állásra és a tisztviselői hivatalnál egy első osztályú aljegyzői állásra, az utóbbi álláshoz az ügyvéd-jelöltséget megkívánják.

Összeköltöztetik a rokonokat. A kormánybiztos nyilatkozata.

A belügyi államtitkárság kiküldöttje, Guru kormánybiztos ma fogadta azokat az aradiakat, akik panaszt tettek a lakáshivatal és evakuáló hivatal ellen. Nagyon kevés panaszttevő jelent meg a kormánybiztos előtt, akiknek ügyét azonnal tárgyalás alá vette. A kormánybiztos munkatársunknak a következő felvilágosításokat adta:

A kiutasító rendelet érvényben áll teljes erejében, csak a külföldi evakuálásra vonatkozó első szakasza van ideiglenesen felfüggesztve. A második szakasz a Románia más helyén illetőséggel bíró idegenekre vonatkozik, akik csak akkor telepíthetők ki, ha illetőségi helyükön biztosítva van elhelyezésük. Azonban erre való tekintettel még azonnal kitelepíthetők a lánchosok, árdrágítók, kétes egzisztenciák és prostitúált nők. A harmadik szakasz, amely a lakásrekvizitálással foglalkozik, kimondja, hogy minden feleslegesnek mutatózó és nem feltétlenül szükséges lakrész kiméletlenül elrekvizitálható. Ily rekvizitálás ellen fellebbezni nem lehet. Ha Aradon a harmadik szakasz alapján meg-

lehet a lakásmizériákat szüntetni, akkor az evakuálás szigorú enyhülmi fog.

Több panaszt tettek üzletrekvizitálási ügyben. Az én elvem az, hogy senkitől sem lehet üzletrekvizitálni, ha a rekvizitálás az illető kereskedőt egzisztenciájában sérti. Ha egy nagykereskedő több üzlet felett rendelkezik, akkor a legnyugodtabb lelkiismerettel el lehet egy főüzletet venni, mert ez nem támadja meg egzisztenciájában. A megüresedett üzleteket először hadirokkantoknak, hadiárvának kell adni és csak azután kaphatja rendes kereskedő.

Aradon is felvetettük azt az eszmét, amely Kolozsváron nagyon praktikusnak bizonyult. Összeköltöztetjük a rokonokat egy lakásba, mert inkább rokonok lakjanak együtt, mint idegenek.

Az evakuálásra vonatkozólag kijelentettem az aradi uraknak is, hogy senkit sem szabad evakuálni, aki produktív munkát végez, érve ezalatt a szellemi és fizikai munkásokat, akiket semmi körülmények között sem szabad bántani. Ellenben a közönség jól tenné, ha a dologkerülőket, lánchosokat, árdrágítókat az evakuáló hivatalnak bejelentené, hogy ezek től a kétes elemektől megszabadítsák Aradot.

Francia Németségben.

A versailles békeszerződés határozatainak ellentétben a franciák megszállták Karlsruhe és Mannheim közötti Francia feleke megszállt csapaton állított nagy az előzetes, mert a megszállás hídeiben nem akartak felelősekben lakni.

14 évesek is kaptak földet.

Az agrárreform kérdésével foglalkozott ma alapcsú a vármegyei közigazgatási bizottság, amely megállapította, hogy a reform végrehajtásával megbízott közegek bizonyos intézkedésekkel nem tartják meg a dekretum által előírt követelményeket a megtehető anomáliák állottak elő. Mindezt az avatatlank a közigazgatási hatóságok hibául röjják fel. Dr. Marsieu Jusztin volt prefektus alapos beszédben mutatta, az egyes hibákra. Így például sok helyen megtörtént, hogy 14 éves fiúk is kaptak földet, mert a jogosultak névsorába nem írták be a jogosultak életkorát. Az is hiba, hogy a községi bizottságok nemcsak a jogosultak névsorát állították össze, hanem azokat felül is bíráltak. A közigazgatási bizottság külön bizottságot küldött ki, amelynek elnöke dr. Moldovan Silvius prefektus, tagjai dr. Marsieu Jusztin, dr. Lulian Cornél, dr. Jancu Cornél, dr. Marcus Mihály, dr. Costina Jenő, dr. Barbura Sever, Beju Oniszifor gazdasági tanácsnok és Givulescu Procopius. A bizottság memorandumot készít, amelynek egyik példányát az aradi és erdélyi képviselők, másik példányát a közigazgatási bizottság terjeszt a kormányhoz s ebben azt kéri, hogy az alkotandó agrárreform törvénybe új intézkedéseket vegyenek fel. Ugyanez a bizottság másik memorandumot is készít, amely arra kéri a kormányt, utasítsa a közhatalóságokat, hogy ezenül az alant hatóságokkal ne direkt, hanem az hispáni hivatal útján érintkezzenek, hogy így a közigazgatás vezető szervének mindenről tudomása legyen.

A görög király özvegye.

ATHEN. Az elhunyt Sándor görög király mint ismeretes, a múlt évbenmorganikus házasságra lépett Manos ezredes leányával. A görög kamara most külön törvénnyel ismerte el az özvegyet a király feleségének, ami által törvényes örökösé lett az elhunyt király magánvagyonának.

A „Maros” betörői.

Ma tárgyalta a törvényszék Bittó-tanácsa a Maros evezősegylet betörőjének ügyét. Brád János napszámos ezelőtt három hónappal éjnek idején betört az evezősegylet regattaházába, honnan körülbelül 8 ezer korona értékű ruhásműt lopott. A lopott holmival beült a regatta-club egyik csónakjába és átevezett Uj-Aradra. A lopott holmikat Vincze Sándornénak és Simon Sándornak adta el. Brád János ellen betöréses lopás, Vincze Sándorné és Simon Sándor ellen pedig orgazdaság címén emelt vádat a bíróság. Brád a kihallgatás során konokul tagadott a terhelő tanúvalloások dacára. A törvényszék Brád Jánost két évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, Vincze Sándornét egy heti elzárásra és 100 lei pénzbüntetésre ítélte, Simon Sándort pedig felmentette.

Művészet.

A legkiválóbb francia bohózatok között szerepel a Végrehaltó, amelynek reptize színházi eseményszámba megy.

Új magyar darab. Földes Imre új darabját, „A lányom” című vígjátékot mutatták be 5-én, pénteken a budapesti Bolvárosi Színházban. A főszerepeket Illosvay Rózsi, Harsányi Rezső, Harnos Ilona, Mátány Antal és P. Tárnoky Gizella vitték. A darabnak nagy sikere volt.

Ma teljesen új pikáns műsor. A ma esti pikáns műsoron szerepel a kiváló komikus, Nádas Ernő, saját szerzeményű pikáns magánjelenetével, ennek kacágtató fordulataival állandó derűltségben tartja a közönséget. Két bohózat és egy operett mellett műsoron van Walley mester világhírű akrobata produkcióival, a Parvulescu trió gyönyörű orosz táncokkal.

A mozgóképszínházak műsora. November 10-én az Apollóban: New-York rejtelmel IX. Bűnügyi dráma. — Az Urániában: New-York rejtelmel VIII. Bűnügyi dráma.

New-York rejtelmel VIII. és IX. részét mutatják be a mozgóképszínházak szerdán és csütörtökön. Az Uránia színház a VIII. részt vetíti, azonban az Apolló színház már a kilencedik részét mutatja be, a csodálatos méretekkel megépített detektívdrámának. A kínai bűnszövetkezet merénylétének meg-hiusulása nem jelenti a küzdelem végleges feladását. Ezúttal azonban nem az erőszak fejeződött ki, hanem a kínaiak igénybe, ravasz fordulattal akariák törbevalni Dodge Helénát és Claret. Egy kalandornőt bérlelnek fel, ennek sikerül egy alkalommal Helénát villamos székhez kötni és ugyanakkor Claret banditák keze közé csalni. Claret még idejekorán meg tud szökni és jókor érkezik a Dodge-palotába, hogy Helént megmentse. Izgalmas harcok után sikerül a mesterdetektívnek az egész bandát elfognia, azonban Wu-Fang, a banda feje megmenekül. A dráma kilencedik része Claret művészi játékára van alapítva, ki a legrettenetesebb helyzetekben is feltalálja magát, egymás után teszi ártalmatlanná a kínai bűnszövetkezet zseniális elmével megalkotott trükkjeit.

Magnus, a szőrcsen óriás a legcsodálatosabb tehetséggel és bámulatos merészséggel megáldott akrobata művész alakít szobbnél-szebb szerepeket az Apolló színház legközelebbi műsorán. A New-York rejtelmének lejárása után Bródy Sándor híres színműve, a Szerető lesz három napig az Apolló programján. Pedák Sárival a főszerepben s ezt követi Macistének, a Cabiria-óriásának több kitérő filmje.

Telefon és táviró mizériák a megyében.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését dr. Moldován Silvius prefektus elnöklésével, aki megnyitójában arra kérte a bizottságnak teljes számban megjelent tagjait, hogy támogassák nehéz munkájában. Dr. Beles Jenő alispán jelentésében elismeréssel emlékezett meg dr. Crisán Aurél volt prefektusról és a bizottság nevében üdvözölte az új prefektust. A rendes tanácskozás során szóba került az a tény, hogy a sorozások következtében a csendőrség létszáma megcsappant. A bizottság utasította az alispánt, tegyen előterjesztést a kormánynak, hogy a hiányzó csendőröket kirendelt katonákkal pótolja. Bejelentette az alispán, hogy a szemlái és kisjenői állami uradalmakat felosztották s hogy Stavorescu állatorvos-tábornok rendelkezése a ménest Romániába szállították. Az alispán most felterjesztést intéz a kormánynak, hogy az állattenyésztéshez szükséges mének egy részét küldje Aradra, mert Arad és a megye a lótenyésztés terén egész Romániában a legfejlettebb. Szóba került az ülésen a csempészes kérdése is, aminek megakadályozására azt a módot találták legalkalmasabbnak, hogy a határon a határőrök részére házakat építsenek. Boneu Vazul főjegyző az államépítészeti hivatallal és a grancsárok parancsnokával el fogja

készíteni a házak tervét és az építkezési költségvetést, a pénzt a vármegye a kormánytól kéri.

Ezután Margineanthe Titus min. tan. pénzügyigazgató bejelentette, hogy az elmúlt hónapban az adózási viszonyok kedvezőek voltak. Elhatározta a bizottság, hogy az árvák ingatlanainak biztosításáról az árvaszéki elnök és a tisztifőügyész az állandó válaszunáynak tegyenek konkrét javaslatot. Majd dr. Bradeán Athanas főorvos bejelentette, hogy a Schwartz és Gonda-cég Milován tüdővészések részére szanatóriumot szándékozik felállítani. A bizottság a bejelentést tudomásul vette, de minthogy nem tartozik hatáskörébe, utasította a főorvost, hogy a közegészségügyi reszortnak tegyen jelentést. Sok panasz hangzott el amiatt, hogy a táviró és telefon használhatatlan. A prefektus és alispán kijelentették, hogy személyesen járnak el a váradai postalgazgatóságnál, hogy a vonalak javításáról haladéktalanul gondoskodják. A prefektus különben előterjesztést fog tenni a reszortnak, hogy Aradot és a megyét vegyék ki a váradai postalgazgatóság hatásköréből és vagy csatolják Temesvárhoz, vagy pedig állítsanak fel Aradon külön igazgatósági hatáskörrel felruházott exozitúrát. Az ülés további részéről lapunk más helyén számolunk be.

Rossz a vasuti összeköttetés

Arad és Bucuresti között.

Ma jött vissza Bucurestiből két heti távollét után M. E. aradi kereskedő, aki a román főváros életéről, az ottani viszonyokról az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

Bucurestiben az általános árak néhány hét óta határozott emelkedést mutatnak s a megélhetési lehetőségek általában sokkal sulyosabbak, mint Aradon. Elsőrendű étteremben például 35-40 ellen alul nem lehet megébedelni. Ruházati cikkekben nagy a választék s ezen a téren az árak is normálisak. Egy pár elsőrendű betétes férficipő ára 300 lei, míg egy divatos férfiföltöny 800 leibe s egy kalap 120-300 leibe kerül. Bucurest excentrikus nagyvárosiassága a téli szezon beállta óta még nagyobb

mérveket öltött. A színházak, mozik állandóan zsúfolt nézőtér mellett tartják előadásait; a város leglátogatottabb mulatója ujabban a nemrég átalakított Alkazar varieté, amely eleganciájával az összes bucuresti mulatókat felülmulja. Az egyetemnek ez évben rendkívül sok hallgatója van s különösen az orvosi fakultást számos magyar diák is látogatja. A közegészségügyi viszonyok kedvezőtlenek, másrészt az orvosi és a gyógyszerészeti árak hallatlanul magasak, egy orvosi vizitért például 100 leit is elkérnek. A közlekedés különösen Arad felé, még mindig nem megy a szokott mederben, amennyiben a Bucuresti felől jövő személyvonatnak (Tövisen) teljes 24 órát kell időzni.

Az élet Csehországban.

Mégbenült a kivitel. Nincs porosz szén.

A napokban jött vissza Aradra hosszabb külföldi körutazás után egy nagyvállalkozó, aki csehországbeli és a németországi általános és gazdasági helyzetről az Aradi Közlöny munkatársának a következőket számolt be: Csehországban rend van, a gazdasági élet normális, csupán politikai ellentétek éledtek ki nagymértékben a csehek és a belföldi németek között. Az országban máskülönb teljes a cselekvési és sajtószabadság, az üzletfeliratok vegyes nyelvűek s a cseh nemzeti ünnepeken a német színek viselése is engedélyezve van. A szabadkereskedelmet csak kis határok között üzik, a bevásárlásokat ugyanis az állam összpontosítja

s a népet élelmiszerekkel a kormány látja el. A gyárak zavartalanul üzemben vannak s fenn tartásuknál csupán a porosz szén hiánya okoz nagyobb nehézséget. Csehország áru kivitele az utóbbi időben teljesen megbenült, a mennyiben a kormány az export cikkek kivételére csak akkor adja meg az engedélyt, ha a devisaközpontnál elhelyezik az áru teljes ellenértékét. A vasuti közlekedés normális, a vonatok menetrend szerint, pontosan közlekednek; a kocsi tiszta, fűtötték. A teherforgalom ismét élénk, s az árut az államvasutak felelőssége mellett szállítják. A határátlépés Csehország és Németország között nem ütközik nehézségekbe, az utlevél — és a

vámvizsgálat, a német és a cseh határrendőrség összesített felügyelete mellett, nem vesz öt percnél több időt igénybe.

Az aradi menetjegyiroda.

Heppes Sándorné engedélyt kapott, hogy a városban menetjegyirodát nyithasson. Az iroda a nagy tőzsde helyiségében van, a hol egyszeri utazásra szóló menetjegyek válthatók. A jegyek azon állomásokra szólnak, amelyekre az állomási pénztárak is kiadnak jegyeket. A városi menetjegyirodában szolgálatban utazó katonák nem kaphatnak jegyet, valamint nem váltható az Acsev állomásaira sem. A jegyek 48 órával előre válthatók és csakis arra a vonatra érvényesek, amelyre váltva lettek. Ha az utas későbbi vonattal akar utazni, a jegyet vagy a menetjegyirodában, vagy az állomásfőnöknél kell bemutatni érvényesítés végett.

A nemzetiségi iskolák és a vármegyei közigazgatási bizottság.

A vármegyei közigazgatási bizottság mai ülésén Moldován József tanfelügyelő bejelentette, hogy több állami iskolában, a hol a tan nyelv a kisebbségi jogok elve alapján magyar maradt, még mindig nem szereztek be az állam címerét és zászlóját. A bizottság utasította az alispánt, hogy ebben az ügyben szigorúan intézkedjék. Szóba került az iskoláknak tiszteletével való ellátása. A bizottság megállapította, hogy ezt a kérdést aligha lehet megoldani, mert az Acsev nem rendelkezik annyi kocsival, hogy a szükséges fát szállíthassa. Bejelentette a tanfelügyelő, hogy a világosi római katolikus egyházközség magyar nyelvű felekezeti iskola felállítására kért engedélyt. A bizottságnak ehben nem volt kifogása az iskola felállítására, de többen felszóltak és főleg dr. Müller Vendel hangoztatta, hogy Világoson a római katolikusok német anyanyelvűek és ezért a bizottság végérvényesen nem döntött, hanem utasította a világosi főszolgabíró, tegyen jelentést arról, hogy a világosi római katolikusok milyen anyanyelvűek s ha a jelentésből kitűnik, hogy a többség magyar, akkor megengedi az iskola felállítását. Különb az oktatási nyelv kérdésében hosszabb vita indult meg. Valaki részéről felvetődött az a kérdés, hogy a kisebbségek iskoláiban miért nem tanítják a román nyelvet. Moldován József tanfelügyelő azt a felvilágosítást adta, hogy a kormánynak az az álláspontja, hogy minden kisebbség a saját anyanyelvén taníttassa a tanköteleseket, mert a kultura szempontjából káros, ha például magyar vagy német gyermekek az elemi oktatást román nyelven kapják. A bizottság a felvilágosítást tudomásul vette és szigorú utasítást adott a főszolgabírónak, hogy azokat az iskolákat, amelyek engedély nélkül működnek, haladéktalanul zárják be.

Rehabilitáltrendőrtisztviselő

1920. januárban Walthier Margitot repatriálták Aradról, ő azonban nem akart elmenni. Járt minden hivatalban, hogy közközzölje, Aradon maradhatását. Így jutott el az utjalepi kerületi rendőrségre, ahol volt egy ismerőse. Ismerőset nem találta és mikor az ott levő Bancsiu György rendőrtisztviselő kérdést intézett hozzá, hogy mit akar, elmondta, hogy ki akarja járt repatriáltatásának felfüggesztését. A feljelentés szerint Bancsiu azt mondta, hogy irassa rá egyik aradi házát, akkor közözzli az ittmaradását. A feljelentés során Bancsiu csalás büntetésének kísérlete miatt állásától felfüggesztették. Ma volt a főtárgyalás ebben az ügyben a törvényszék Bittó-tanácsa előtt. A vád nem nyert beigazolást. Több tanu vallomása szerint Bancsiu azt mondta Walthier Margitnak, ha azok az urak, akiknél járt, nem tudnak segíteni rajta, akkor ő sem tud. Azt a tanácsot azonban adhatja, hogy menjen férjhez egy aradi illetőségű emberhez, akkor nem repatriálják. Ennek az ötletnek kapcsán felmerült az az eszme, hogy Bancsiu vegye el Walthier Margitot, de ő ehhez kötötte, hogy a nő irassa rá Gizellautcai házát. A dologból nem lett semmi és Walthier Margitnak el kellett hagynia Aradot. A bíróság kihallgatta dr. Stoinescu Sándor aradi ügyvédet, aki bizonyította, hogy jártak nála egy ízben a repatriálás, illetve házasság ügyében. A rendőrtisztviselő védekezése folytán dr. Lichtfuss István ügyész elejtette a vádat, a bíróság pedig felmentette Bancsiut a csalás büntetésének vádjától.

Adótárgyalások.

Az aradi adófelszólamlási bizottság II. sz. bizottsága tárgyalásait az alább következő napokon tartja meg. **November 15.** Dr. Tárgányi Sándor. **November 16.** Dr. Velcsov Géza, Vándor Bertalan, özv. Szabó Lászlóné, Schweffer Testvérek, Schwarcz Béla, Schwarcz Mór, Schwarcz Malvin (Dávidné), Schwarcz János, Schwarcz Zsigmond, Schwarcz Hermann, Schwarcz Adolf, Schwarcz Aladár, Susa Lajos, Schul Benő. **November 17.** Schuch Ferenc, Sugár Sándor, Dr. Sugár Jenő, Strifler Ferenc, Stoll Béla, Stiaszny József, Stern Ábrahám, Stengl Andor, özv. Steinitzer Józsefné, Dr. Steinitzer Pál, Steiner Jakab, Steinitzer Dezső. **November 18.** Steiner Vilmos, Steiner István, özv. Steiner Jakabné, Steiner József, Dr. Steinhard Mór, Steigenberger Mihály, Stauber Ábrahám. **November 19.** Stauber József, Dr. Stauber Andor, Stamfl József, Schrod István, Schreier Jakab, Schreier Jakab, Schreier Viktor, Spizsitzky Gyula, Scholcz Róbert, Scholcz Gyula, Scholcz Alajosné, Schneider Józsefné, Schneider Ferenc. **November 20.** Schmidt Miklósné, özv. Schützer Ferencné, özv. Schillinger Józsefné, Schlesinger Parkas, Schill József, özv. Scherlag Jakabné, Steiner Ferenc, Scheer Gyuláné, Scheer Nándorné, Scheibl Vilmos, Schenk Rudolf, Schäffer Gyula.

— **BÉCSI VALUTAÁRAK.** November 5. Márka 6.13, lei 7.50, dollár 484, lira 17.80.

Pör egy 1300 holdas erdőért.

(Egy horvát bank fizlete Aradmegyében.)

Érdekes ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék polgári tanácsa Mészáros Dániel táblabíró elnöklete alatt. **Serbán Szilárdné** tulajdonát képező a Nagyhalmgy melletti Páfrányos község határában elterülő 1300 hold kiterjedésű erdő. Az erdő tarolási jogát Serbánné eladta a **Horváth Országos Banknak**. Serbán Szilárdné a szerződés felbontása iránt pert indított az aradi törvényszék előtt. A perfelvételi tárgyaláson való megjelenésben az alperes bank képviselője, dr. Kell József akadályozva lévén, egyik kartársát küldte a törvényszékhez, aki azonban a tárgyalásról lekészt. Ennek folytán a felperes képviselője, dr. Eiben Béla elmaradta az alperes bankot. Dr. Kell a mulasztási ítélet ellen ellenmondással élt. A felperes nyolc pontban foglalta össze azokat az indokokat, melynek alapján kéri a szerződés felbontását. A bíróság

6-án délelőtt kezdte meg az érdemleges tárgyalást, mely ma este 8 óráig tartott.

Ma délután 4 órakor folytatta a tárgyalást és 5 órakor visszavonult tanácskozásra. Este 7 óra után hirdette ki Mészáros Dániel elnöklő táblabíró a törvényszék ítéletét, melynek értelmében Serbán Szilárdné **elutasítja** a szerződés felbontásának kérelmével. Bebizonyosult ugyan a szakértői vélemények alapján, hogy a bank nem járt el teljesen a szerződés értelmében, ezek az okok azonban nem elég súlyosak arra, hogy egy ilyen nagy ügyletnél szerződészegés alapját képezhessék. Ezek a szerződéstől való kisebbszerű eltérések kártérítésre jogosítják Serbán Szilárdné. Mindkét fél képviselője kérte a kártérítési eljárás megindítását. Mészáros táblabíró a kártérítések tárgyalását november 30-ra tűzte ki.

HIREK.

Szénszünet a budapesti iskolákban.

Dr. Szabó Sándor Budapest fővárosi tisztviselő főorvosa előterjesztést tett a magyar kultuszminiszteriumnál, hogy az iskolákban kezdjék meg a szénszünetet. A tanulók felső kabátban kénytelenek az előadásokat hallgatni. Dr. Szabó határozott hangon követelte, hogy vagy gondoskodjanak az iskolák fűtőanyagáról, vagy zárják be haladéktalanul az iskolákat.

— **ÖSSZEÜTKÖZTEK AZ ANGOL ÉS OROSZ CSAPATOK.** London. Az angol csapatok a kazaresti uton megütözték a bolsevikiekkel.

— **BEVONULÁS.** Ma délelőtt kezdődött meg a három fiatal korosztálynak, az 1897—98. és 99-esek bevonulása. Nem ujoncok ezek. Mindegyike kéthárom évig hordta már a puskát. Nem is mentek énekszóval, mint ahogy a regruták, mindegyik komolyan vitte a cókómkját tartalmazó ládát. Ezek már tudják mi a katonaság. A bevonulók nem maradnak Aradon. Innen szétviszik őket, mindegyiket ahhoz az ezredhez, ahova a sorozás alkalmával beosztást nyert.

— **MEGJUTALMAZOTT VASUTASOK.** A CFR. igazgatóság hivatalos lapban közli azoknak névsorát, kik a legutóbbi sztrájk alkalmával az első felszólításra elfoglalták helyeiket és szolgálatot teljesítettek. A névsorban, melyben csupa piskil állomásai alkalmazotti neve szerepel, fel van tüntetve az a pénzösszeg is, amellyel az igazgatóság megjutalmazta őket. A legmagasabb jutalom 150 lei, amellyel három mozdonyvezetőt jutalmaztak meg.

— **ÁRDRÁGÍTÓ VENDÉGLŐS.** A rendőrbíróság ma Kaiser Adalbert vendéglőt árdrágításért 5000 lei pénzbüntetésre és 30 napi elzárásra ítélte. A vendéglős a szeszes italokat 160—170 százalékkal magasabban adta el, mint amennyiben azok eladási ára meg volt állpítva.

— **BEIRATÁS.** Oradean Traján, az iparostanonc-iskola igazgatója közli, hogy az iparostanonc-iskolában az előadások már megkezdődtek. Felhívja tehát a tanonctartó mestereket, hogy tanulóikat november 15-ig okvetlenül irassák be, mert ellenkező esetben megbírságolják őket. Ugyancsak 15-ig kell beírni az ács- és kőművestanoncokat is.

— **A HÁZBERJÓVEDELEM BEVALLÁSA.** A városi adóhivatal közli: A házbéradó az 1921. évre való érvényesülést kivetendő lévén, az ezen kivetés alapjául szolgáló hábervallomási ívek folyó hó 30-ig a városi adóhivatalnál nyújtandók be.

— **DOHÁNYZÁSI TILALOM.** Dr. Robu János polgármester ma a következő hirdetményt adta ki: Arad városi szünügyi bizottságának megkeresése folytán s mert a színházban most már a közönségnek megfelelő dohányzóhelyiség áll rendelkezésére, figyelmeztetem a színházba járó közönséget, hogy ott a dohányzástól annál inkább tartózkodjék, mert a hatósági közegek a közvégyen s emberek élete elleni ezen kihágásért az illetőket előállítják s a legszigorúbban megbüntetik.

— **EGY BOLTHELYISÉGÉRT.** Néhány hónappal ezelőtt rekvirálta el a lakáshivatal Adler Andor nagykereskedő tulajdonát képező Lázár Gyula-féle üzlethelyiséget. A lakáshivatal annak idején úgy határozott, hogy a helyiséget Hartmann Sándor kereskedőnek adja ki. Adler Andor fellebbezett a lakáshivatal döntése ellen a belügyi reszorthoz. Ma érkezett le a kolozsvári reszort határozata az aradi lakáshivatalhoz, melynek értelmében az üzlethelyiséget Hartmann kapja meg.

— **BETÖRŐ MÉRNÖK.** Brassó. Nagy Béla mérnök a brassói állomás pénztárát október 25-én éjjel feltörte és abból 117 ezer lejt ellopott. A pénz elrejtése után feljelentést tett a rendőrségnél ismeretlen tettesek ellen. A rendőrség gyanúja a mérnökre irányult, aki rövid vállalat után beismerte a lopást és megjelölte a helyet is, ahol a pénzt elrejtette.

— **DR. MANN-SZANATÓRIUM.** Strada Josif Vulcan (Kazinczy-utca) 10. sz. Parkra nyíló kényelmes betegszobák. Legmodernebb műtőfelszerelés. Diététikus konyha. Mérsékelt árak. Szabad orvosválasztás.

— **AZ ÁRDRÁGÍTÁSOKAT ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG** ma tartotta második ülését Balteanu törvényszéki bírónő elnöklete alatt. A bizottság tagjai voltak: dr. Marsieu Jusztin, Bolgár Lajos és Puticu jegyző. A bizottság Zulea János hentesi és Domokos Károly kocsigyártót az árdrágítás vádjától felmentette. Pék István és Barsi János lakatosok ellen pedig elrendelte a bizonyítási eljárás folyamatba vételét. A bizottság legközelebbi ülése 16-án lesz.

— **VALUTAÁRAK.** Ma Aradon a dollárt 58—59 lei-vel, a márkát 84—84.5 banival jegyezték. Bucurestiben az árfolyamok a következők voltak: dollár 59.75 lei, márka 81—82 bani.

Megbüntetett kereskedők.

Az általános sztrájk idején a kereskedők tüntetésektől való félelmükben az üzletek vasröndnyeit lehúzták. A kereskedőket, akik csak a rendőrség közbelépésére nyitották ki üzleteiket, ma vonták felelősségre a rendőrség. Ma délelőtt a Str. Bratianu (Waltzer János-utcai) kereskedők voltak Miskutia rendőrkapitány előtt. A kereskedők előadták, hogy az általános forrogozó hangulatra való tekintettel zárták be üzleteiket. A rendőrkapitány az enyhítő körülmények figyelembevételével egyenként 300 lei pénzbüntetésre ítélte őket. Az ítéletet megfellebbezték.

Feloszlik a magyar bécsi kommunista-párt.

BÉCS. Itteni munkáslapok, a bécsi magyar kommunista párt rövidesen várható feloszlásával kapcsolatban írják a következőket: A magyar kommunisták bécsi pártja katasztrofális helyzetbe sodródott. A kommunista párt kénytelen kimondani feloszlását, hogy „kompromittálótól” megszabaduljon. Vezetősége úgy határozott, hogy a pártot feloszlattja s a tisztségről a vezetőség minden tagja leköszön. A kommunista párthoz közelálló sajtóorganumok a feloszlátás indokát azzal szépitik, hogy ez a konjunktúra-elemek beözönlésének következménye.

— **Meggyőződéses kommunista munkások** — mondják — kétségbeesve látták, hogy a párt irányítását gyanus és minden skrupulus nélkül való intellektuális elemek vették kezükbe. Így történt ez a legutóbbi pozsonyi sztrájk esetében. Belevitték a tömeget a katasztrofába és amikor az ártatlan munkásokat a sztrájk letörése után a magyar határ felé szállították, a bajkeverők már rég tárgyaltak a demarkáción és vádiratot szerkesztettek Kunfi Zsigmondról azzal, hogy ő gyilkos. Gőndör Ferenc és más bécsi magyar szocialista aztán hiába jártak a csehszlovák miniszteriumban, rendőrségen: **garanciát kaptak** ugyan, hogy több kiszolgáltatás történni nem fog, de már akkor késő volt minden. A kommunista párt kifejezetten azzal az indokolással kénytelen feloszlását kimondani, hogy a pártha tömegesen tódultak be agent provokátorok, akik készakarva terelték a dolgok menetét katasztrofális mederbe. Többek közt Szántó Béla volt népbiztos ellen merültek fel súlyos adatok, hogy a magyar kormány szolgálatában áll. Szántó Béla tudvalevőleg hosszú időn keresztül titkára s egyik vezére volt a kommunista pártnak, míg ki nem derült róla, hogy Beniczky volt belügyminiszterrel a legközvetlenebb összeköttetésben állt.

Apró hirdetések

Levelezés.

INTELLIGENS 17 éves szép urleány keres...

CASANOVA BARÁTNOJÉ című jelölt...

ARAMI Kertésznek ki 500 lelet egy...

ÖZVEGY fiatal priasszony unalmas...

Alkalmazás.

101. FÓZÓ mindenek szakszónó három...

FÉRFIANG és pipere vasaló női há-

INTELLIGENS fiatal asszony ház ve-

FÜSZER és Vegyeskereskedő segéd ál-

DEPUTÁNT szabad idővel rendelkező

EGY IDŐSEBB fűszer- és csemegesse-

PENZARKEZELŐ felvétetik, csak urleányok...

Vétel és eladás.

ANTI PORCELLANT, butort, szőnye-

KÖNYVTÁRAKAT, hangfelvételeket, fest-

ELADÓ egy 8 HP. Hoffer-Schrancz-féle

SALON BUTOR, hűköt, függönyök, szo-

ELADÓ két ruhaszekrény és egy 10kar-

FEHER GYERMEKNAGY, anatráccal el-

NEGYÜLESES csukott hintó jutányos

Ingatlan.

ÜJFORGALMU fűszerüzlet Italméréssel,

KÉT EMELETES BÉRHÁZ a város

STRADA COGALNEANU (Mikes Ke-

Üzletek.

ÜJFORGALMU ÜZLET, berendezéssel,

Wölfling Lipót — a mayerlingi drámáról.

BERLIN. A napokban Wölfling Li-

szelén gyorsasággal egy teli pézsgős

Nemsokára követem a fiam, ér-

STAUBER JÓZSEF

Cassara: ALEX FRIGINA

AMATEUR ÉS MŰTERMILEMEZEK

íves papírok, sulfit, fixiró stb. vegyszerek, íves vázokkartonok

H. BLOCH fotóikkal gyári reklámban. Sürgönyeim: BLOCH, ARAD.

Kiskereskedők figyelmébe!

cigaretta papir, cigaretta hüvely, cipőkrém és

Egyetemi hallgatók üzletében, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2.

Átköltözéseket Tüzifa

ugy helyben mint vidékre zárt és nyitott

wagonokként és önként ap-

Éliás Lipót Fia Aradi Kereskedelmi és Árufor-

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 36. Aradi Ipar- és Népszak. helyiségében.

Fodrozott szalonneukoresomagoló selyempapíros nyol-

H. BLOCH papírüzletében, ARAD

Angol géphajtószijjat,

varrószijjat, szijjösszekötőt, Klingerit és egyéb tömítéseket;

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

Szilbii, Szilgasse 22. Pólerakat: Ciu, Baltai-u. 3. szám.

Hann és Társa

gép- és műszaki kereskedelmi r.-t.

CONVOCARE

La adunarea generala extraordinara a

Modificarea paragrafului 38-lea al

Observare: In sensul paragrafului

In Arad: La Arad-Csanádi Gazdasági

In Budapesta: Első Magyar Iparbank

In Wien: Allgemeine Depositen-Bank

457 DIRECTIUNEA

MEGHÍVÁS.

A Wetzler János gép-, wagongyár

Az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár R. T.

eztől hozza nagyra-

Lövész-utcai

újonnan felépített gyé-

mindennemű kötött- és kötszö-

vött áruk a legjobb, legizlésebb

és legolcsóbb kivitelben állandóan

kaphatók.

Regiunea silvica Lipova.

Nr. 3875—1920.

TERMELT TÖLGY RÖNK ELADÁSA.

A családi erdőgazdálkodás 1919—1920.

A részletek csoportosítását, valamint

Lipova, la 4. Noembrie 1920.

REGIUNEA SILVICĂ.

Iuon Kőő

Boros Béli-tér 10. (Wanicek ház.)